

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการรายงานทางการเงิน และการวิเคราะห์งบการเงิน ของนักศึกษาสาขาการบัญชี ด้วยการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

DEVELOPMENT OF LEARNING ACHIEVEMENT IN FINANCIAL REPORTING AND FINANCIAL STATEMENT ANALYSIS FOR ACCOUNTING STUDENTS THROUGH PROBLEM-BASED LEARNING

อรัญญ์ ทาม่า¹⁾, อารยา เจริญพร²⁾, อรอนงค์ จิระกุล³⁾ และ สมาน สืบนุช⁴⁾

สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 4 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

Orathai Tumma¹⁾, Araya Charoenporn²⁾, Onanong Jirakul³⁾ and Samarn Seubnuch⁴⁾

Institute of Vocational Education Central Region 4

*Corresponding author e-mail: pornpimon4436@gmail.com

Receive : July 25, 2024

Revised: September 03, 2024

Accepted: October 15, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนจากการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานในรายวิชาการรายงานทางการเงินและการวิเคราะห์งบการเงิน 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการสอนโดยใช้แนวคิดปัญหาเป็นฐานในรายวิชาการรายงานทางการเงินและการวิเคราะห์งบการเงิน 3) เพื่อพัฒนาเอกสารประกอบการสอนในบทเรียนรายวิชาการรายงานทางการเงินและการวิเคราะห์งบการเงินให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาการบัญชีชั้นปีที่ 2 ที่ลงเรียนในรายวิชาการรายงานทางการเงินและการวิเคราะห์งบการเงิน วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรี ภาคการศึกษาที่ 2/2565 จำนวน 60 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบสอบถามความพึงพอใจ และแบบประเมินคุณภาพของเอกสารประกอบการสอน สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติทดสอบ Paired t-test ผลการวิจัย พบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์หลังเรียนของนักศึกษาด้วยเอกสารประกอบการสอนรายวิชาการรายงานทางการเงินและการวิเคราะห์งบการเงิน โดยการเรียนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานสูงกว่าก่อนเรียน 2) นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานในระดับความพึงพอใจเฉลี่ยรวมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.67) เมื่อพิจารณารายข้อแล้ว พบว่า ผลสัมฤทธิ์หลังเรียนของนักศึกษาสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ นักศึกษายังมีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนแบบ PBL ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.67) โดยเฉพาะในด้านความชัดเจนของสื่อ เนื้อหาที่เข้าใจง่าย และการใช้วิธีการประเมินที่หลากหลาย ซึ่งได้ค่าเฉลี่ยในระดับสูงที่สุด การจัดการเรียนการสอน ยังส่งเสริมให้นักศึกษาแสดงออกความคิดเห็น การคิดวิเคราะห์ และการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพในการพัฒนาเอกสารประกอบการสอน พบว่า มีคุณภาพในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.32) โดยบทที่ 8 เรื่องการวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการทำไร ได้รับคะแนนสูงสุด ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.28) ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าการใช้เอกสารประกอบการสอนร่วมกับวิธีการเรียนรู้แบบ PBL เป็นแนวปฏิบัติที่ดีในการส่งเสริมการเรียนรู้ตามยุทธศาสตร์แผนการศึกษาแห่งชาติและการสอนในศตวรรษที่ 21

คำสำคัญ : การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน วิชาการรายงานทางการเงินและการวิเคราะห์งบการเงิน

ABSTRACT

This research aimed to 1) compare the academic achievement between pre- and post-learning from problem-based learning in financial reporting and financial statement analysis, 2) study the satisfaction of students towards teaching using the problem-based approach in financial reporting and financial statement analysis, and 3) develop quality and efficiency of teaching materials in financial reporting and financial statement analysis lessons. The sample used in the research was 60 second-year Diploma in Accounting students enrolled in the financial reporting and financial statement analysis course at Suphan Buri Vocational College in the second semester of 2022. The research instruments included academic achievement tests, satisfaction questionnaires, and quality assessment forms for teaching materials. The statistics used in the research included means, standard deviations, and Paired t-tests. The results of the research found that 1) The post-learning achievement of students with teaching materials in financial reporting and financial statement analysis by problem-based learning was higher than before learning; and 2) The students were satisfied with the teaching method using the problem-based learning method at the highest level ($\bar{x} = 4.60$, S.D. = 0.67). When considering each item, it was found that the students' post-learning achievement was significantly higher than before learning at the .01 level. In addition, the students were most satisfied with PBL teaching ($\bar{x} = 4.60$, S.D. = 0.67), especially in terms of media clarity, easy-to-understand content, and the use of various assessment methods, which received the highest average score. The teaching and learning management also encouraged students to express their opinions, analyze their thoughts, and learn by themselves effectively. In the development of teaching materials, it was found that the quality was at a very good level ($\bar{x} = 4.48$, S.D. = 0.32), with Chapter 8, on profit efficiency analysis, receiving the highest score ($\bar{x} = 4.67$, S.D. = 0.28). The research results indicate that the use of teaching materials together with the PBL learning method is a good practice to promote learning in line with the national education strategy and teaching in the 21st century.

Keywords : academic achievement development, problem-based, financial reporting and financial statement analysis subjects.

บทนำ

เมื่อโลกก้าวเข้าสู่ยุคเทคโนโลยีและการเปลี่ยนแปลงทางสภาพแวดล้อม ความก้าวหน้าทางวิทยาการในทุกด้านกลายเป็นปัจจัยสำคัญ โดยเฉพาะในระบบการศึกษาซึ่งมีบทบาทในการพัฒนาประชากรให้มีทักษะและคุณภาพที่เหมาะสมในการรับมือกับความท้าทายและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2560) ทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 ได้รับการยอมรับและนำมาใช้ในวงการศึกษานานาชาติโดยเน้นการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การทำงานร่วมกัน และการใช้เทคโนโลยี เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวได้ในยุคดิจิทัล (Trilling and Fadel, 2009, 47-49)

ในประเทศไทย การจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติได้กำหนดให้การพัฒนากำลังคนยุค 4.0 มุ่งเน้นการเสริมสร้างทักษะที่ประกอบด้วย 3Rs (การอ่าน การเขียน และคณิตศาสตร์) และ 8Cs (การคิดวิเคราะห์ การสร้างสรรค์ การทำงานร่วมกัน การสื่อสาร การเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรม การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การเรียนรู้ตลอดชีวิต และการเปลี่ยนแปลง) (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561) แนวทางเหล่านี้แสดงให้เห็นถึงความจำเป็นในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน โดยผู้สอนต้องเน้นการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะที่สอดคล้องกับความต้องการในศตวรรษที่ 21 ให้กับผู้เรียน (Robinson, 2011, 102)

อย่างไรก็ตาม สภาพที่เป็นจริงในหลายพื้นที่ยังขาดการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมการเรียนรู้ที่ทันสมัย ทำให้ผู้เรียนไม่สามารถพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการใช้เทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปัญหานี้สะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการพัฒนาวิธีการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนในปัจจุบัน (ปรัชญา ภัทรไพฑูรย์, 2562, 35) การวิจัยนี้มุ่งศึกษาการใช้การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning: PBL)

ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการงานทางการเงินและการวิเคราะห์ทางการเงินของนักศึกษาสาขาการบัญชี โดยเน้นการเสริมสร้างทักษะที่สำคัญสำหรับการเรียนรู้และการทำงานในศตวรรษที่ 21 (Hmelo-Silver, 2004, 237)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน จากการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานในรายวิชาการงานทางการเงินและการวิเคราะห์ทางการเงิน
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการสอนโดยใช้แนวคิดปัญหาเป็นฐานในรายวิชาการงานทางการเงินและการวิเคราะห์ทางการเงิน
3. เพื่อพัฒนาเอกสารประกอบการสอนในบทเรียนรายวิชาการงานทางการเงินและการวิเคราะห์ทางการเงินให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ

ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมาย
กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาสาขาการบัญชี ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงที่ลงเรียนในรายวิชาการงานทางการเงินและการวิเคราะห์ทางการเงิน ภาคการศึกษาที่ 2/2565 จำนวน 60 คน
2. ขอบเขตเนื้อหา
เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษา คือ รายวิชาการงานทางการเงินและการวิเคราะห์ทางการเงิน สาขาการบัญชี ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)
3. ขอบเขตพื้นที่
นักศึกษาสาขาการบัญชี วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรี สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 4
4. ขอบเขตเวลา
ระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินงานวิจัยระหว่างเดือนตุลาคม 2565 - กุมภาพันธ์ 2566

5. ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรต้น การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ในรายวิชารายงานทางการเงินและการวิเคราะห์งบการเงิน

ตัวแปรตาม

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียน กับหลังเรียน จากการเรียนรู้โดยใช้ปัญหา เป็นฐาน ในรายวิชารายงานทางการเงินและการวิเคราะห์งบการเงิน

2. ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการสอนโดยใช้แนวคิดปัญหาเป็นฐานในรายวิชา รายงานทางการเงินและการวิเคราะห์งบการเงิน

3. เอกสารประกอบการสอนในบทเรียน รายวิชารายงานทางการเงินและการวิเคราะห์งบการเงิน ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ

ระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินงานวิจัยระหว่าง เดือนตุลาคม 2565 - กุมภาพันธ์ 2566

วิธีดำเนินการวิจัย

1. จากกรณีศึกษาแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อเริ่มต้นให้นักศึกษาคิดวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางการแก้ปัญหาของแต่ละบทเรียน โดยใช้ระยะเวลา ตลอดภาคการศึกษา 2/2565

2. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลังเรียนชุดเดียวกัน การทดสอบหลังเรียน จะทำการจัดแบบทดสอบสลับตัวเลือกและเรียงลำดับ ข้อใหม่ และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียนวิธีการใช้ปัญหาเป็นฐานในแต่ละบท

3. นำคะแนนหลังเรียนมาวิเคราะห์

4. สิ้นสุดภาคเรียนแจ้งคะแนนและให้นักศึกษา ทำแบบสอบถามความพึงพอใจ

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1.1 ตามแนวคิดของ Benjamin Bloom (1984) การเรียนรู้ของผู้เรียนแบ่งเป็น 6 ระดับ ได้แก่ ความรู้ (Knowledge) ความเข้าใจ (Comprehension) การนำไปใช้ (Application) การวิเคราะห์ (Analysis)

การสังเคราะห์ (Synthesis) การประเมินค่า (Evaluation) นำมาสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวนบทละ 15 ข้อ แบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานรายวิชา คำอธิบายรายวิชา จุดประสงค์การเรียนรู้จากหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (หลักสูตรปรับปรุงปี 2563)

1.2 ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบ แบบทดสอบ ด้านความชัดเจน ความถูกต้อง ของภาษา ความสอดคล้อง และความครอบคลุมของเนื้อหา เพื่อวิเคราะห์หาค่าความสอดคล้อง (Index of Congruency: IOC) โดยผลจากการประเมินโดย ผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 5 ท่าน อยู่ในเกณฑ์ ระหว่าง 0.60-1.00

1.3 นำไปทดสอบกับกลุ่มนักศึกษาที่ไม่ใช่ กลุ่มตัวเป้าหมาย จำนวน 30 คน เพื่อวิเคราะห์ค่าอำนาจ จำแนก (r) ค่าความยากง่าย (p) โดยผลการวิเคราะห์ พบว่า ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.25-0.70 ค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.30-0.85 และ หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบพบว่า ค่าความเชื่อมั่น มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.88 และจัดพิมพ์ แบบทดสอบและใช้ในการเก็บรวมข้อมูลต่อไป

2. แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการ การเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดปัญหาเป็นฐาน ในรายวิชารายงานทางการเงินและการวิเคราะห์งบการเงิน เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ใช้สอบถามนักศึกษาหลังเรียน และตรวจสอบ ความเที่ยงตรงของข้อคำถามแต่ละข้อด้วยค่า ความสอดคล้อง (Index of Congruency: IOC) อยู่ระหว่างระหว่าง 0.64-0.92 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์

3. บทเรียนของเอกสารประกอบการสอน รายวิชารายงานทางการเงินและการวิเคราะห์งบการเงิน รหัสวิชา 3201-2104 ประกอบด้วย 10 บทเรียนบทที่ 1 เรื่องความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับงบการเงิน บทที่ 2 การวิเคราะห์รายงานทางการเงิน บทที่ 3 งบการเงิน เปรียบเทียบ บทที่ 4 การหาร้อยละของยอดรวม บทที่ 5 การวิเคราะห์อัตราส่วน บทที่ 6 การวิเคราะห์สภาพคล่อง

บทที่ 7 การวิเคราะห์สภาพเสี่ยง บทที่ 8 การวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการหากำไร บทที่ 9 การวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน บทที่ 10 งบแสดงการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินเพื่อใช้ในการจัดทำแผนการสอนรวม 18 สัปดาห์โดยได้กำหนดโครงสร้างออกแบบเอกสารให้มีส่วนประกอบชัดเจน เช่น บทนำ เนื้อหา แบบฝึกหัด และบทสรุป เขียนเนื้อหาให้ครอบคลุมตามหลักสูตร โดยใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย รวมถึงกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น การทำกรณีศึกษา หรือ การอภิปรายกลุ่ม และให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเอกสารก่อนเผยแพร่

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บข้อมูลจากนักศึกษา

1.1 การเก็บข้อมูลก่อนเริ่มเรียน Pre-test (ทดสอบก่อนเรียน) จัดการทดสอบนักศึกษา จำนวน 60 คน ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาการงานทางการเงิน และการวิเคราะห์งบการเงิน ในภาคการศึกษาที่ 2/2565 โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบที่พัฒนาขึ้น เพื่อวัดความรู้พื้นฐานก่อนการเรียน

1.2 บันทึกคะแนนและข้อมูล ผลคะแนนที่ได้จะบันทึกเพื่อใช้เปรียบเทียบกับผลสัมฤทธิ์หลังเรียน

1.3 กระบวนการสอน นักศึกษาจะเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning: PBL) ตลอดภาคการศึกษาโดยผู้สอนจะจัดให้มีกรณีศึกษาและสถานการณ์จำลองเพื่อให้นักศึกษาวเคราะห์และแก้ปัญหาในแต่ละบทเรียน โดยจะเชื่อมโยงกับเนื้อหาทางการเงินและการวิเคราะห์งบการเงิน จัดกิจกรรมเสริม เช่น การอภิปรายกลุ่ม การทำกรณีศึกษา และการนำเสนองาน ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างการเรียนรู้และความเข้าใจในเนื้อหา

1.4 การเก็บข้อมูลหลังการเรียน Post-test (ทดสอบหลังเรียน): เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนในภาคการศึกษา จะทำการทดสอบหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์เดียวกันกับที่ใช้ใน Pre-test แต่จะมีการสลับตัวเลือกและเรียงลำดับข้อใหม่

เพื่อป้องกันการจดจำคำตอบและวัดผลสัมฤทธิ์ที่แท้จริงหลังการเรียนรู้

1.5 การเปรียบเทียบคะแนน เปรียบเทียบคะแนนระหว่าง Pre-test และ Post-test เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักศึกษา และนำคะแนนหลังเรียนมาวิเคราะห์หาผลต่างเพื่อดูความก้าวหน้าในการเรียน

2. การเก็บข้อมูลความพึงพอใจ

2.1 แจกแบบสอบถามความพึงพอใจให้กับนักศึกษาหลังการเรียนการสอน เพื่อวัดความคิดเห็นต่อการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน โดยประเมินในหลายด้าน เช่น การจัดลำดับเนื้อหา ความชัดเจนของสื่อการสอน การส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และการเรียนรู้ด้วยตนเอง การใช้วิธีการประเมินผลที่หลากหลาย การเปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงออกความคิดเห็น

2.2 ผลจากแบบสอบถามจะนำมาหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อวัดระดับความพึงพอใจโดยรวมของนักศึกษา

3. การเก็บข้อมูลคุณภาพของเอกสารการสอน

การประเมินคุณภาพของเอกสารการสอน : ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเอกสารประกอบการสอนที่ใช้ในวิชานี้ โดยผู้เชี่ยวชาญจะประเมินตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ใน 4 ด้าน คือ ความชัดเจนของเนื้อหา คุณภาพของข้อมูล รูปแบบการจัดทำ และความถูกต้องของภาษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ใช้สถิติการทดสอบ Paired t-test สำหรับกลุ่มเป้าหมายที่เจาะจงเลือกมาเพื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน (Pre-test และ Post-test) โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเดียวกัน

2. ประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายความพึงพอใจ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 มีความพึงพอใจมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 มีความพึงพอใจมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 มีความพึงพอใจปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 ไม่พึงพอใจ

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 ไม่พึงพอใจมากที่สุด

3. ประสิทธิภาพของบทเรียนในเอกสารประกอบการสอนรายวิชารายงานทางการเงินและการวิเคราะห์งบการเงินจากการใช้ (E1/E2) ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 โดยมีเกณฑ์การแปลผลจากค่าเฉลี่ยของการประเมิน และเกณฑ์การแปลผล การวิเคราะห์หาคุณภาพของบทเรียนรายวิชารายงานทางการเงิน และการวิเคราะห์งบการเงิน ดังนี้

- ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 บทเรียนมีคุณภาพดีเยี่ยม
- ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 บทเรียนมีคุณภาพดี
- ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 บทเรียนมีคุณภาพปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 บทเรียนมีคุณภาพต่ำ
- ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 บทเรียนมีคุณภาพแย่มาก

ตารางที่ 1 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนสอนก่อนเรียนกับหลังเรียนจากการบูรณาการการเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (คะแนนเต็ม 60 คะแนน)

คะแนน	n	$\bar{x}$	S.D.	d	(S.D._d)
ก่อนเรียน	60	16.45	2.69	16.56	2.48
หลังเรียน	60	33.01	2.24		

จากตารางที่ 1 แสดงว่า นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ การเรียนหลังเรียนซึ่งจากการใช้ปัญหาเป็นฐาน ซึ่งสูงกว่าก่อนเรียน

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์หาความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานรายวิชา รายงานทางการเงินและการวิเคราะห์งบการเงิน

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ (เฉลี่ยรวม)		ระดับ ความพึงพอใจ
	$\bar{x}$	S.D.	
1. หัวข้อเรื่องในการสอนมีลำดับและความต่อเนื่องของเนื้อหาสอดคล้องกัน	4.68	0.69	มากที่สุด
2. มีกระบวนการส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดความสนใจต่อการเรียนรู้	4.65	0.74	มากที่สุด
3. สื่อมีความชัดเจน เนื้อหาเข้าใจง่าย	4.88	0.59	มากที่สุด
4. มีการยกตัวอย่างเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ วิเคราะห์ แก่นักศึกษา	4.48	0.68	มาก
5. ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง	4.45	0.70	มาก

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน จากการเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาเป็นฐานในรายวิชารายงานทางการเงิน และการวิเคราะห์งบการเงิน

ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน จากการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานในรายวิชารายงานทางการเงินและการวิเคราะห์งบการเงิน รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์หาความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานรายวิชา รายงานทางการเงินและการวิเคราะห์งบการเงิน

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ (เฉลี่ยรวม)		ระดับ ความพึงพอใจ
	$\bar{X}$	S.D.	
6. เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แสดงออกซึ่งความคิดเห็น	4.65	0.79	มากที่สุด
7. ใช้วิธีการประเมินผลที่หลากหลาย	4.85	0.72	มากที่สุด
8. ประโยชน์ที่ได้นำไปประยุกต์ใช้	4.55	0.71	มากที่สุด
9. เสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมระหว่างกิจกรรมการเรียนการสอน	4.52	0.64	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.60	0.67	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า ความพึงพอใจของนักศึกษา ในการจัดการเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน ระดับความพึงพอใจเฉลี่ยรวมมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.60, S.D. = 0.67) เมื่อพิจารณารายข้อแล้วพบว่า นักศึกษา มีความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนแบบ ใช้ปัญหาเป็นฐานรายวิชา รายงานทางการเงินและการวิเคราะห์งบการเงิน ในด้านสื่อมีความชัดเจน เนื้อหาเข้าใจง่าย ความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.88, S.D. = 0.59) ใช้วิธีการประเมินผลที่หลากหลาย ความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.85, S.D. = 0.72) หัวข้อเรื่องในการสอนมีลำดับและความต่อเนื่องของเนื้อหาสอดคล้องกับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.68, S.D. = 0.69) เปิดโอกาสให้นักศึกษา

ได้แสดงออกซึ่งความคิดเห็น ความพึงพอใจ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.65, S.D. = 0.79) มีกระบวนการส่งเสริม ผู้เรียนให้เกิดความสนใจต่อการเรียนรู้ ความพึงพอใจ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.65, S.D. = 0.74) ประโยชน์ ที่ได้นำไปประยุกต์ใช้ ความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.55, S.D. = 0.71) เสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม ระหว่างกิจกรรมการเรียนการสอน ความพึงพอใจ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.52, S.D. = 0.64) มีการ ยกตัวอย่างเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์แก่นักศึกษา ความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.48, S.D. = 0.68) และส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองความพึงพอใจ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.52, S.D. = 0.64

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์หาคุณภาพของบทเรียนรายวิชา รายงานทางการเงินและการวิเคราะห์งบการเงิน

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ		ระดับคุณภาพ
	$\bar{X}$	S.D.	
บทที่ 1 : เรื่องความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับงบการเงิน	4.45	0.27	ดีมาก
บทที่ 2 : การวิเคราะห์รายงานทางการเงิน	4.50	0.9	ดีมาก
บทที่ 3 : งบการเงินเปรียบเทียบ	4.44	0.32	ดีมาก
บทที่ 4 : การหาร้อยละของยอดรวม	4.55	0.33	ดีมากที่สุด
บทที่ 5 : การวิเคราะห์อัตราส่วน	4.48	0.29	ดีมาก

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์หาคุณภาพของบทเรียนรายวิชารายงานทางการเงินและการวิเคราะห์งบการเงิน

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ		ระดับคุณภาพ
	$\bar{X}$	S.D.	
บทที่ 6 : การวิเคราะห์สภาพคล่อง	4.45	0.27	ดีมาก
บทที่ 7 : การวิเคราะห์สภาพเสี่ยง	4.39	0.18	ดีมาก
บทที่ 8 : การวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการหากำไร	4.67	0.28	ดีมากที่สุด
บทที่ 9 : การวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน	4.42	0.24	ดีมาก
บทที่ 10 : งบแสดงการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงิน	4.38	0.31	ดีมาก
เฉลี่ยรวม	4.48	0.32	ดีมาก

จากตารางที่ 3 แสดงการพัฒนาเอกสารประกอบการสอนโดยวัดจากคุณภาพของบทเรียนเอกสารประกอบการสอนรายวิชารายงานทางการเงินและการวิเคราะห์งบการเงินมีคุณภาพ ภาพรวมในระดับดีมาก ($\bar{X}$ = 4.48, S.D. = 0.29) เมื่อพิจารณาข้อแล้วพบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีระดับความคิดเห็นต่อคุณภาพของบทเรียนรายวิชารายงานทางการเงินและการวิเคราะห์งบการเงิน บทที่ 8 : การวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการหากำไร ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.67, S.D. = 0.28) บทที่ 4 : การหาร้อยละของยอดรวม ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.55, S.D. = 0.33) บทที่ 2 : การวิเคราะห์รายงานทางการเงิน ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X}$ = 4.50, S.D. = 0.90) บทที่ 5 : การวิเคราะห์

อัตราส่วน ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X}$ = 4.48, S.D. = 0.29) บทที่ 1 : เรื่องความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับงบการเงิน ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X}$ = 4.45, S.D. = 0.27) บทที่ 6 : การวิเคราะห์สภาพคล่อง ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X}$ = 4.45, S.D. = 0.27) บทที่ 3 : งบการเงินเปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X}$ = 4.44, S.D. = 0.32) บทที่ 9 : การวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X}$ = 4.42, S.D. = 0.24) บทที่ 7 : การวิเคราะห์สภาพเสี่ยง ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X}$ = 4.39, S.D. = 0.18) และบทที่ 10 : งบแสดงการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงิน ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X}$ = 4.38, S.D. = 0.31)

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของบทเรียนรายวิชารายงานทางการเงินและการวิเคราะห์งบการเงิน

การหาประสิทธิภาพของบทเรียน	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ	เกณฑ์
คะแนนระหว่างเรียน (E1)	50	41.24	83.55 (E1)	80
คะแนนหลังเรียน (E2)	40	35.01	82.54 (E2)	80

จากตารางที่ 4 พบว่า การพัฒนาบทเรียนรายวิชารายงานทางการเงินและการวิเคราะห์งบการเงินมีประสิทธิภาพ ของกระบวนการ (E1) และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E2) เท่ากับ 83.55/82.54 เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนจากการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานในรายวิชารายงานทางการเงินและการวิเคราะห์งบการเงินพบว่า หลังจากใช้การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานในรายวิชารายงานทางการเงิน

และการวิเคราะห์ทางการเงิน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักศึกษาสูงขึ้น โดยคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเพิ่มขึ้น จาก 16.45 เป็น 33.01 ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Bloom (1984) ที่ระบุว่า การเรียนรู้แบบใช้ปัญหา เป็นฐานช่วยพัฒนาทักษะ การคิดวิเคราะห์ในหลายระดับ ตั้งแต่การรู้ ความเข้าใจ การประยุกต์ใช้ ไปจนถึง การวิเคราะห์ และประเมินผล นอกจากนี้ยังสอดคล้อง กับงานวิจัยของ Muangseengarm, et al., (2020) ที่ชี้ให้เห็นว่า การใช้การเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน ร่วมกับบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์สามารถเพิ่มผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เหตุผล คือ การเรียนรู้แบบปัญหา เป็นฐานส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ เชิงลึกและการประยุกต์ใช้ความรู้ในสถานการณ์จริง

2. ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียน การสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานใน รายวิชารายงาน ทางการเงินและการวิเคราะห์ทางการเงิน ผลการศึกษา พบว่า นักศึกษาแสดงความพึงพอใจต่อการจัดการเรียน การสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.67) โดยเฉพาะในด้านความชัดเจน ของสื่อและเนื้อหาที่เข้าใจง่าย ($\bar{X} = 4.88$, S.D. = 0.59) และการใช้วิธีการประเมินผลที่หลากหลาย ($\bar{X} = 4.85$, S.D. = 0.72) เหตุผล คือ การจัดการเรียนการสอนที่เน้น การมีส่วนร่วมและการเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แสดง ความคิดเห็นช่วยเพิ่มความสนใจและความสามารถในการ เรียนรู้ นอกจากนี้ความพึงพอใจยังสัมพันธ์ กับการประยุกต์ใช้ความรู้ที่ได้เรียนไปใช้ในชีวิตจริง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Preededilok (1986) ที่กล่าวว่า ความพึงพอใจเกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนรู้สึกว่า สิ่งที่เรียนมีประโยชน์

3. การพัฒนาบทเรียนรายวิชารายงานทางการเงิน และการวิเคราะห์ทางการเงินบทเรียนที่พัฒนาขึ้น โดยอิง ตามหลักสูตรและมาตรฐานการสอน 4 ด้าน ได้แก่ เนื้อหา คุณภาพ รูปแบบ และภาษา ได้รับการประเมิน ว่ามีคุณภาพโดยรวมในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.32) โดยบทที่มีคุณภาพสูงสุด ได้แก่ บทที่ 8

เรื่อง การวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการทำกำไร ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.28) ซึ่งการพัฒนาบทเรียนอย่างเป็นระบบ ช่วยให้เนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ และตอบสนองต่อการประเมินผล เหตุผล คือ การออกแบบ และการพัฒนาบทเรียนที่มีมาตรฐานช่วยเพิ่ม ความชัดเจนและประสิทธิผลในการเรียนรู้ สอดคล้อง กับงานวิจัย ของ Arslan et al., (2020) ที่ระบุว่า การพัฒนาบทเรียนออนไลน์ที่มีแบบฝึกหัดและ การประเมินผลสะท้อนกลับช่วยเพิ่มประสิทธิภาพ ในการเรียนรู้ของผู้เรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สถาบันการศึกษาอื่นควรพิจารณารูปแบบ การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning : PBL) ไปปรับใช้ในรายวิชาที่ต้องการพัฒนา ทักษะการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา โดยเฉพาะ วิชาที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ใช้ความรู้ในสถานการณ์ จริง เช่น การบัญชี การเงิน และวิชาที่เน้นการวิเคราะห์ ข้อมูล

1.2 ควรพัฒนาและใช้สื่อการสอนที่ชัดเจน เนื้อหาที่เข้าใจง่าย และการประเมินผลที่หลากหลาย เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และสนับสนุนการเรียนรู้ของนักศึกษาได้ดียิ่งขึ้น

1.3 ผู้สอนควรสร้างบรรยากาศที่เปิดโอกาส ให้นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็นและแสดงออกระหว่าง การเรียน เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมและพัฒนาทักษะ การคิดวิเคราะห์อย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการทดลองใช้การเรียนรู้แบบใช้ ปัญหาเป็นฐานในวิชาอื่นที่มีลักษณะเนื้อหาหรือรูปแบบ การสอนที่แตกต่างกัน เพื่อประเมินความเหมาะสม และประสิทธิภาพในบริบทต่าง ๆ

2.2 ควรมีการวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับการผสมผสาน การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับเทคโนโลยี การเรียนการสอนออนไลน์ (Blended Learning) เพื่อศึกษาว่าการใช้ทั้งสองรูปแบบร่วมกันจะเพิ่ม ประสิทธิภาพและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้อย่างไร

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา บุญภักดี และ ภาไพกาญจน์ อินทร์น้อย. (2557). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา สาขาการบัญชีจากการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานในรายวิชาการบริหารต้นทุนเชิงกลยุทธ์. *Journal of Industrial Business Administration*, 3 (2), 21-29.
- กาญจนา บุญภักดี และ ภาไพกาญจน์ อินทร์น้อย. (2557). เทคนิคการเขียนตำราสำหรับนักเขียนหน้าใหม่. *วารสารเศรษฐศาสตร์อุตสาหกรรม*, 13 (3), 194-199.
- Arslan, O., Inan, F., A., and Cheon, J. (2020). "Design and Development of a Web-Based Instruction for Professional Development in Higher Education." *Proceedings of Society for Information Technology & Teacher Education International Conference*, Waynesville, NC, USA.
- Barrow, H. S. (2000). *Problem-based learning applied to Medical Education*. Revised edition. Illinois: School of Medicine, Southern Illinois University.
- Black, P., and Wiliam, D. (1998). Assessment and classroom learning. *Assessment in Education: principles, policy & practice*, 5 (1), 7-74.
- Bloom, B. S. (1984). The 2 sigma problem: The search for methods of group instruction as effective As one-to-one tutoring. *Educational researcher*, 13 (6), 4-16.
- Likert, R. (1970). *A Technique for the Measurement of Attitude* In G.F. Summer (Ed). Attitudes measurement. New York : Rand McNally.
- Muangseengarm, O., Tuntiwongwanich, S., and Kiddee, K. (2020). "Development of analytical thinking By problem-base learning with e-learning on two-dimensional array for vocational certificate students" *Journal of Industrial Education*, 19 (3), 11-20. (in Thai).
- Preededilok, K. (1986). *Organizational management theory*. Bangkok: ThanaPrinting. [in Thai].